

N:o 153.

Af herr **A. V. Ljungman**, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande och framläggande för Riksdagen af förslag till lagstiftning i afseende å concession åt enskilde att anlägga telegraf- och telefoninrättning.

Den stora betydelse, samfärdseln medelst telegraf- och telefoninrättningar synbarligen visat sig ega för näringslivets utveckling jemte det allt mer och mer tilltagande behovet för allmänheten att i allt större omfattning varda delaktig af de förmåner, ett möjligast fullständigt telegraf- och telefonväsende för med sig, hafva helt naturligt föranledt en liffig verksamhet att vid sidan af de staten tillhörande telegraf- och telefonanläggningarna utföra privata sådana, på det att detta allmänhetens behof icke måtte lemnas otillfredsstäldt. Då man emellertid för utförandet och vidmagthållandet af enskilda telegraf- och telefonanläggningar i väsentlig mån, om än ej i den omfattning som i fråga om till exempel jernvägsanläggningar, behöfver vara i åtnjutande af samma värn emot åverkan, som genom strafflagens 19 kap. §§ 13, 14 och 21 tillkommer »statens telegrafinrättning», samt ega rätt att, i enlighet med bestämmelserna uti § 1. mom. 2 och § 2 mom. 2 af kongl. förordningen den 14 april 1866 angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, för ledningarnes utförande emot ersättning begagna eller ock expropriera möjligen behöflig mark och att utmed landsvägarne framdraga ledningar och så vidare; så hafva ock under de tre närmast föregående riksdagarne icke mindre än sju olika motioner, nemligen fyra i Första och tre i Andra Kammaren inlemnats till Riksdagen, med syfte att utverka nämnda förmåner äfven åt de enskilda telegraf- och telefoninrättningarna. Då likväl meddelandet af dylika förmåner eller rättig-

heter förutsätter, att de inrättningar, som af dem genom vederbörliga koncessioner varda delaktiga, äro att betrakta såsom i väsentlig mån åtminstone *allmänna* inrättningar, af hvilka den stora allmänheten och ej blott ett fåtal enskilde skördar gagn, och då dessutom, efter hvad erfarenheten visat, kollisioner kunna uppstå mellan statens och enskildes intressen i fråga om slika anläggningar; så har äfven yrkats, att meddelandet af nämnda rättigheter borde ske endast under vilkor, att dervid både den stora allmänhetens och statens intressen nödigt bevakades uti koncessionshandlingen samt att hithörande förhållanden på grund af deras allmänna betydelse borde ordnas genom en lagstiftning, öfver hvilken Riksdagen finge yttra sig. Så har ock gemenligen skett i utlandet, der det visat sig, att särskildt bestämmelser till skyddande af den stora allmänhetens intressen varit förmånliga, och det utan att lägga något det allra minsta hinder i vägen för telegraf- och telefonväsendets utveckling.

Då nu vidare den redan befintliga svenska lagstiftningen, beträffande enskilda telegraf- och telefonanläggningar, visats vara mindre tillfredsställande; *då* det nuvarande tillståndet med hänsyn till sådana anläggningar i flera hänseenden lägger hinder i vägen för telefonväsendets utveckling, ej sällan skapar förderfliga monopol i enskildes händer och nära nog omöjliggör en gagnande täflan; *då* såväl den stora allmänhetens som statens intressen ej längre utan skada kunna lemnas obevakade samt *då* en med denna öfverensstämmande motion förra året vann bifall af Första Kammaren; *så* får jag alltså, med hänvisning till mina anföranden i Andra Kammaren under närmast föregående riksdagar (Riksdagens protokoll, 1885, A. K., n:o 50, sid. 8—13, 19—21, 27—29; 1886, A. K., n:o 48, sid. 8—11, 15—17, 23), hemställa:

det Riksdagen måtte i skrifvelse anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och till Riksdagens pröfning framlägga förslag till lagstiftning, rörande meddelandet af koncessioner åt enskilde att anlägga telegraf- och telefoninrättningar.

Med åberopande af konstitutionsutskottets memorial n:o 1 vid 1880 års riksdag anhålles om remiss till lagutskottet.

Stockholm den 27 januari 1887.

Axel Vilh. Ljungman.